

Trzeci rok starań o uzyskanie informacji o „Tarczy antykorupcyjnej”

W grudniu 2008 roku w prasie ukazały się informacje o powołaniu przez premiera narzędzia antykorupcyjnego pod nazwą „**Tarcza antykorupcyjna**”. Media powołując się na materiały przekazane przez rząd oraz wystąpienia minister Julii Pitera, podały ogólnikowe informacje na ten temat. Ponieważ nie można było dotrzeć do dokładniejszych informacji, w kwietniu 2009 roku **Antykorupcyjna Koalicja Organizacji Pozarządowych**¹ wystąpiła do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z listem, w którym postawiliśmy **11 pytań** dotyczących zasad powołania i działania oraz rezultatów projektu „Tarcza Antykorupcyjna”. Odpowiedź KPRM na pismo AKOP była ogólnikowa. Poinformowano, że „Tarcza Antykorupcyjna” nie ma sformalizowanego charakteru, a każda z tworzących ją służb – ABW, CBA i SKW – w ramach tego projektu wykonuje właściwe dla niej zadania, wykorzystując własne środki budżetowe. Podano również, że „do objęcia Tarczą wyselekcjonowano 161 procedur zamówień publicznych oraz 79 podmiotów przeznaczonych do prywatyzacji”². Na dwa kluczowe pytania, które brzmiały:

1. „Prosimy o udostępnienie dokumentu określonego w tekście [*Podsumowanie 500 dni rządu...*] jako »polecenie Prezesa Rady Ministrów« wdrażające projekt o nazwie Tarcza Antykorupcyjna”.
2. „Na jakiej podstawie prawnej i w jakim trybie »wyznaczeni funkcjonariusze służb specjalnych podjęli roboczą współpracę z upoważnionymi przedstawicielami wybranych ministerstw«?
a) Kto i na jakich zasadach wyznaczył wymienionych w pytaniu funkcjonariuszy?
b) Czy istnieją notatki z tych spotkań? Jeżeli tak, prosimy o przesłanie ich treści” - **odmówiono odpowiedzi ze względu na ich niejawność.**

W tej sytuacji Grażyna Kopińska dyrektor Programu Przeciw Korupcji **Fundacji im. Stefana Batorego** działając w imieniu Antykorupcyjnej Koalicji Organizacji Pozarządowych 17 września 2009 roku złożyła skargę do **Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego** na decyzję Prezesa Rady Ministrów odmawiającą dostępu do informacji publicznej. 22 stycznia 2010 roku Sąd stwierdził brak legitymacji skargowej u skarżącej i w związku z tym oddalił skargę.

Koalicja zdecydowała podjąć ponownie próbę uzyskania tych informacji. Tym razem w swoim imieniu wystąpiło **Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich**. SLLGO powtórzyło całą procedurę w trybie *ustawy o dostępie do informacji publicznej* i tak jak poprzednio uzyskało odmowę. W konsekwencji 22 czerwca 2010 roku złożyło skargę do **Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego**. WSA wydał w grudniu 2010 roku wyrok uchylający decyzję premiera i wskazał, że Prezes Rady Ministrów swoim działaniem pozbawił go możliwości skutecznego sprawowania wymiaru sprawiedliwości, ponieważ Premier nie przekazał sędziom dokumentu zawierającego informacje o „Tarczy” uniemożliwiając tym samym kontrolę prawidłowości zastosowania ustawy o ochronie informacji niejawnych. Premier złożył skargę kasacyjną podtrzymując argumenty, że nie ma prawnych możliwości zaznajomienia sądu z informacjami uznanymi za niejawne i dlatego rozstrzygnięcie WSA uznaje za nieprawidłowe. 17 czerwca 2011 roku **Naczelny Sąd Administracyjny** oddalił skargę kasacyjną podtrzymując uzasadnienie podane w wyroku WSA.

20 lipca 2011 roku Premier otrzymał wydany przez NSA wyrok z uzasadnieniem i w ciągu 14 dni od tego terminu powinien był udostępnić informację lub wydać odmowę jej udostępnienia. **Nie podjął żadnych kroków**. W związku z tym faktem 24 sierpnia br. Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich złożyło w Kancelarii PRM pismo wzywające Prezesa Rady Ministrów do wykonania wyroku.

Przebieg powyższej sprawy wskazuje na ograniczone możliwości kontrolowania działań administracji publicznej nie tylko przez obywateli i organizacje pozarządowe, ale też przez sądy. Szczególnie dotkliwym jest fakt, że Premier odmówił przekazania informacji dotyczących instrumentu mającego przeciwdziałać korupcji. Jednym z najlepszych mechanizmów zapobiegania korupcji jest przejrzystości życia publicznego, w tym przejrzystości procesów decyzyjnych.

¹ Antykorupcyjną Koalicję Organizacji Pozarządowych tworzą Fundacja im. Stefana Batorego, Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Fundacja Komunikacji Społecznej, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Stowarzyszenie Szkoła Liderów, Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich i od czerwca 2011 roku „Normalne Państwo”.

² www.akop.pl/public/files/list-kancelaria-prezesa-rady-ministrow-2009-05-12.pdf